

VOSZ

Az Oktatási és Szakképzési Szekció

Szakképzési rendszer stratégiai változásának aktualitásai

2019

Közgyűlési 2019 március 26.

Sepsi Zsigmond

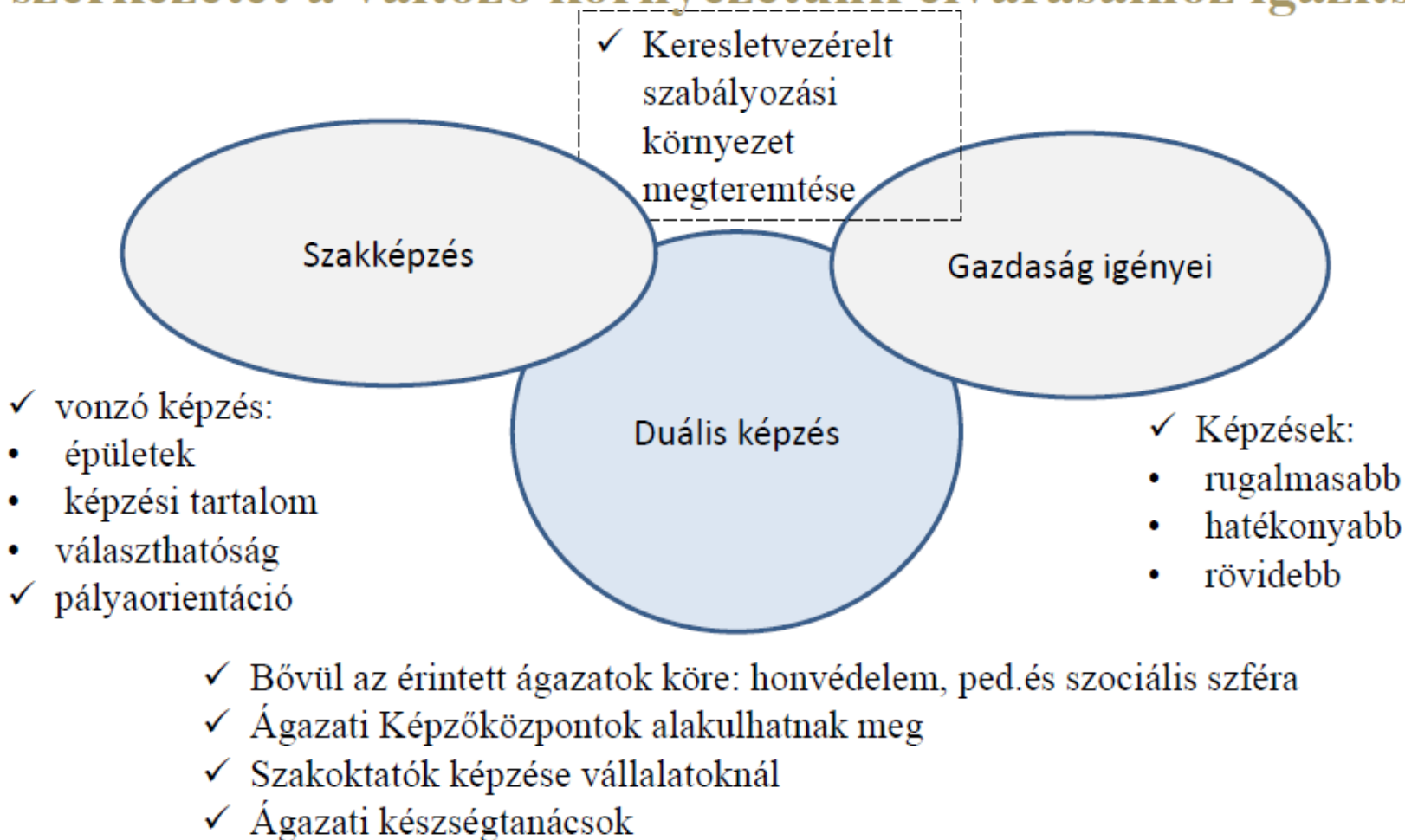
VOSZ Oktatási és Szakképzési Szekció elnök

Stratégiai változások a szakképzési rendszer jogszabályi alapjaiban

Dr. Hafiek Andrea
főosztályvezető

Szak- és Felnőttképzési Szabályozási Főosztály

A változások legfőbb célja, hogy a képzések tartalmát és szerkezetét a változó környezetünk elvárásaihoz igazítsuk:

Stratégiai intézkedések:

A minőségi szakember- képzés feltételei

1. Vállalati igények közvetlenebb megjelenése
2. Szakgimnáziumi rendszer vonzó legyen
3. Szakmai tanárok korszerű képzése

Válaszok

1. Ágazati Készségtanácsok létrehozása;
2. Minőségi technikusképzés
3. Kötelező vállalati helyszíni továbbképzés

Stratégiai intézkedések:

A minőségi szakember- képzés feltételei

4. Duális tanulóképzés német modell szerinti további átalakítása (előkészítése)
5. Képzési tartalmak fejlesztése

Válaszok

4. A gazdálkodók bevonása a képzésbe; tanulók bevonása a termelési folyamatba;
4. Ágazati Képzőközpontok kialakítása
5. Alap OKJ kialakítása;
5. korszerű tankönyvek és korszerű digitális tartalmak

Szabályozási igény, „kőbe vésett” szabályozási pontok

- ▶ A mellék-szakképesítés vizsgáztatása *le kell, hogy váljon az érettségi vizsgáról.*
- ▶ A változtatást a már bent lévő 9-10. évfolyamokra is alkalmazni kell, ugyanakkor a változó rendszer következtében a bemeneti feltételekhez képest **rosszabb helyzetbe nem kerülhetnek.**
- ▶ **Garantálni kell legalább a mostani szinten a felsőoktatási bemenet lehetőségét, emelt szinten is az érettségi vizsgát.**

Duális szakképzés mint lehetőség

Tanuló-előszerződés

Az első szakképzési évfolyamot megelőző évfolyam október-április időszakában a tanuló tanuló-előszerződést köthet nyilvántartásban szereplő gyakorlati képzést szervező szervezettel. A gazdálkodó szervezet és a tanuló a tanuló-előszerződés megkötésével **arra vállalnak kötelezettséget, hogy a gyakorlati képzés céljából tanuló-szerződést kötnek.**

A szakképző iskola az általa meghirdetett képzések esetén köteles a tanuló-előszerződéssel rendelkező tanulót a felvételnél előnyben részesíteni.

További szabályozási igény

- ▶ Biztosítani kell a szakmai kerettantervek 11-12. évfolyamának „összenyitásával”, hogy a mellék-szakképesítés szakmai (rész)vizsgálója lehetőleg legyen legkésőbb a 12. évfolyam I. félévének végéig.
- ▶ Szvk-rendeletek módosítása: a mellék-szakképesítések részvizsgatartalmainak meghatározásához.
- ▶ Kerettantervek átalakítása a mellék-szakképesítések jobb leválaszthatósága érdekében.
- ▶ Átmeneti szabály meghatározása a már bent lévő 9. és 10. évfolyamos tanulók esetében a választhatóság biztosítása érdekében.

Szakképzési rendszer stratégiai változásának eddigyi lépései 2019

**307/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet
szakképzési és felnőttképzési tárgyú kormányrendeletek
Módosításáról I.**

- 1. A gyakorlati képzés költségeinek a szakképzési hozzájárulás terhére történő elszámolásánál figyelembe vehető gyakorlati képzési normatívák mértékéről és a csökkentő tétel számításáról szóló 280/2011. (XII. 20.) Korm. rendelet módosítása**
- 2. Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet módosítása (mellék-szakképesítések)**
- 3. A komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól szóló 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet módosítása**

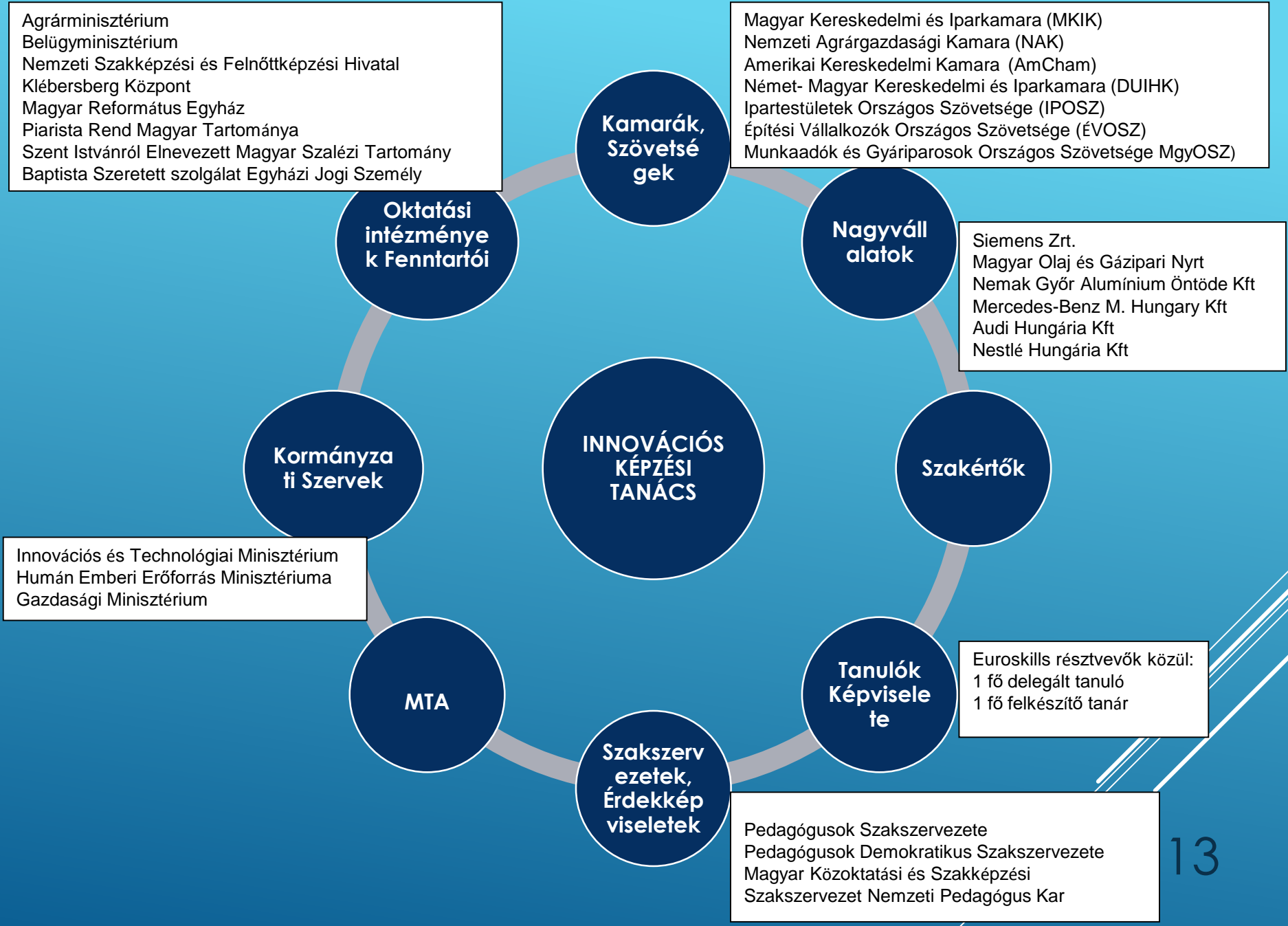
307/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet
szakképzési és felnőttképzési tárgyú kormányrendeletek
Módosításáról II.

4. A felnőttképzési tevékenység folytatásához szükséges engedélyezési eljárásra és követelményrendszerre, a felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásának vezetésére, valamint a felnőttképzést folytató intézmények ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokról szóló 393/2013. (XI. 12.) Korm. rendelet módosítása
5. A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatalról szóló 319/2014. (XII. 13.) Korm. rendelet módosítása
6. A Szakképzési Hídprogramban részt vevő tanulók ösztöndíjáról, valamint a részt vevő pedagógusok pótlékáról szóló 322/2016. (X. 27.) Korm. rendelet módosítása
7. A szakképzési feladatot ellátó hatóság kijelöléséről és a szakképzési hatósági feladatok ellátásáról szóló 483/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet módosítása

Szakképzési Innovációs Tanács

A minisztérium első lépésben Szakképzési Innovációs Tanácsot (SZIT) alakított, amely négy szekció létrehozását kezdeményezte:

- az ipar 4.0 kihívásaira hatékonyan reagáló képzési rendszer, kereslet vezérelt duális modell kialakítása,
- professzionális szervezeti keretek között működő képzési intézményrendszer,
- vonzó karriert nyújtó szakmai képzés,
- a felnőtteknek rugalmas tanulási lehetőséget kínáló felnőttoktatás, felnőttképzés és vállalati képzés.

Javaslatok I.

- 1) **Helyzetelemzés:** A felnőttképzés területén (piaci szereplők, képzési kínálat, területi igények, a szabályozás gyakorlati kivitelezhetősége)
- 2) A gazdaságigényeit felmérő **előrejelzési rendszer** kialakítása (régiók fejlesztési terveit figyelembe véve pálya követési rendszer megvalósítása, integrált adatbázisok működtetése.)
- 3) Az **Országos Képzési Jegyzéket** érintő átalakítások:
 - objektív előzetes tudásfelmérésre alkalmas rendszer kidolgozása
 - összhangba kell hozni a FEOR-TEÁOR OKJ hármast
 - a hatósági képzésekkel összefüggésben összehangolásra van szükség
 - szakmai tartalmak folyamatos frissítésének lehetősége
 - továbbképzési lehetőségek folyamatának kialakítása (kreditrendszer felállítása, életpálya modellek bemutatása)
- 4) **Átjárható oktatási rendszer** kialakítása
(szakképzésen belül és a felsőoktatással kapcsolatosan is)

Javaslatok II.

- 5) **Objektív vizsgáztatási rendszer** kialakítása (regionális független módszertani és vizsgaközpontok, az e vizsgáztatás minden előnyét felhasználva)
- 6) **A szakképzési hozzájárulás** optimálisabb felhasználása (növekedjen a vállalatok szabadsága a felhasználhatóságot illetően)
- 7) **A támogatott felnőttképzési programok iránya és a munkaadói igénye közvetlen összehangolása**
- 8) **Szemléletformáló kommunikáció** a képzési lehetőségekről (a munkavállalók, a munkáltatók részére olyan portál működtetése ahol érdemi információkat kaphatnak egy helyről)
- 9) **Digitalizáció** erőteljes beépítése az élethosszig tartó tanulási folyamatba.

GYAKORLATORIENTÁLT KÉPZÉS FEJLESZTÉSE A DIGITALIZÁCIÓ JEGYÉBEN ÉS IPAR 4.0

FVSZ KONFERENCIA 2018, NOVEMBER 29.

HORVÁTH ÁDÁM
DIVÍZIÓVEZETŐ
DIGITÁLIS PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI KÖZPONT

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- A képzés alatt:
 - Ne beszéljen másokkal
 - Az adott instrukciókat kövesse
 - Adott információ forrást használjon
 - Önállóan dolgozzon, ne más tudására támaszkodjon
- A munkahelyen:
 - Beszélje meg a feladatokat másokkal
 - Instrukciók nélkül oldjon meg feladatokat
 - Mindegy hogy hogyan, de találjon megoldást
 - Csoportban dolgozzon, használja a közösség tudását

- Nem ismeretet ad, hanem az ismeret kiválasztásának és megszerzésének képességét.
- Ha a tanulóktól elvárjuk, hogy csoportmunkát végezzenek, akkor a tanároknak is példát kell mutatniuk!
- A hiba lehetősége nélkül nincs kreativitás!
- A technológia ismerete feltétel, de önismeret és célok nélkül a technológia uralkodik rajtunk és nem mi uraljuk a technológiát!

MI AZ A DKKR?

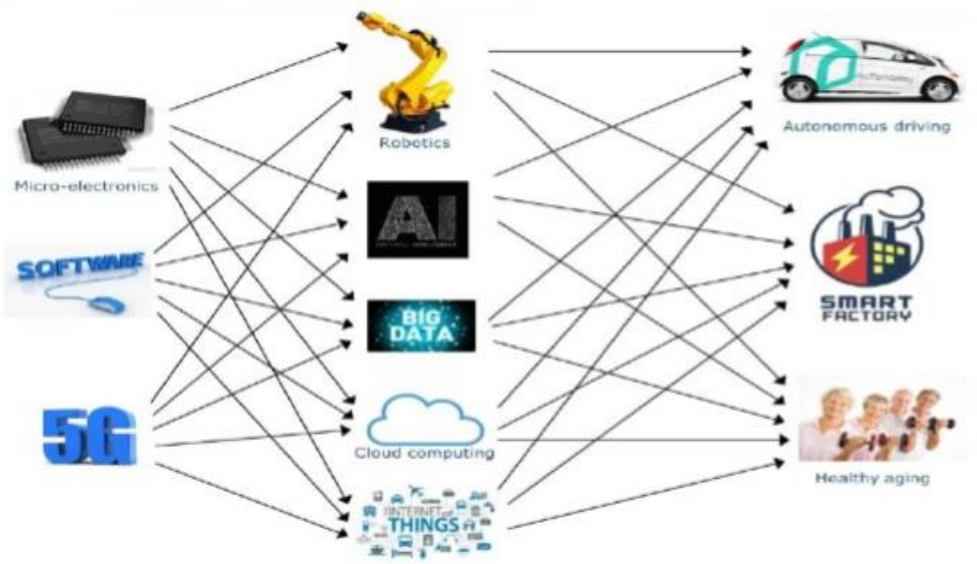
- A digitális kompetenciák mérésére és fejlesztésére alkalmas **Digitális Kompetencia Keretrendszer** feladata a társadalmi és gazdasági szempontból nélkülözhetetlen digitális kompetenciák mérése, fejlesztése, állami elismerése és tanúsítása.
- A DKKR egyben a kapcsolódó állami intézményrendszert és eljárásrendet is jelenti.
- A DKKR eredményeképpen a munkavállalók és a munkaadók számára átláthatóbb és nyomonkövethetőbb lesz a megszerzett digitális kompetenciák köre és szintje, amely hozzájárul a magasabb munkaerőpiaci relevanciával rendelkező munkavállalók elismeréséhez és egyben biztosítja a szükséges digitális kompetenciák megszerzését támogató jogkövetkezmények megítélését.

Digitálisizáció, Ipar 4.0

Az Ipar 4.0 megoldások négy alapelv köré szerveződnek:

- Interconnection / Összekapcsolás
- Information transparency / Információk átláthatósága
- Decentralized decisions / Decentralizált döntéshozatal
- Technical assistance / Technikai támogatás

A digitális ipari platform funkciói:

- Közösségi szerep
- Infrastrukturális szerep
- Adatgazdasági szerep

A PLATFORM „Fórum” és „Piactér”
(A Facebook ipari megfelelői)

Fő irányvonalak

Koalíciók, digitalizációs stratégiák

- Ipar 4.0 Nemzeti Technológiai Platform Szövetség
- 5G Koalíció
- Mesterséges Intelligencia Koalíció

Ipar 4.0 program

Ipar 4.0 program - Mintagyár program technológiai kompetencia központjai – A hazai iparágak reprezentációja

Ipar 4.0 alapú technológiák valós termelési környezetben

Ipar 4.0 program – fejlesztés

Célok

- Fejlesztés, digitális átalakítás
- Tudás-transzfer és képzés, szemléletformálás
- Szervezés, digitalizált vállalatvezetés
- Demonstráció

Forrás: FESTO

Feladatai:

- a vállalkozás felkészítése arra, hogy a fejlesztési, gyártástechnológiai és minőségbiztosítási rendszereik továbbfejlesztése optimális módon, a lehető legmagasabb technológiai szintre történjen,
- innovációs és gyártástechnológiai képesség- és kapacitáshiány oldása,
- a vállalkozás munkaerő-állományának felkészítése, továbbképzése a kapcsolódó technológiai fejlesztésből adódó feladatokra, valamint általában az érintett iparágban felmerülő új ismeretekre, kihívásokra.

Előfeltétel: Minősítés, vállalatra szabott Ipar 4.0 fejlesztési és üzleti tervek

Ipar 4.0 támogatási eszközei

Hazai források

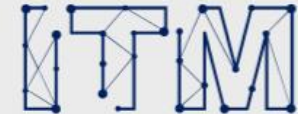
- **Ipar 4.0 fejezeti kezelésű előirányzat** – 2019-ben 1,5 Mrd Ft
- **Az Ipar 4.0 törekvéseket támogató további programok**
 - Beszállító-fejlesztési Program – 2019-ben 3 Mrd Ft → *75%-ban Ipar 4.0 fókusz*
 - Irinyi előirányzat – 2019-ben 2,5 Mrd Ft → *100%-ban Ipar 4.0 fókusz*
 - Építőipari támogatások – 2018-tól kezdődően 20 Mrd Ft → *cél az Ipar 4.0 megvalósítása az építőiparban*

A duális képzés bevezetésének indokai

- A hazai ipar szereplői – közülük is legerőteljesebben a járműipari vállalatok – kifejezetten igénylik a *gyakorlatorientált képzésből* kikerülő szakembereket
- Európa más országaiban (Németország, Hollandia stb.) az ún. kooperatív (vagy a német terminológia szerint itthon használt „duális”) képzés kifejezetten *sikeresnek* bizonyult
- A jelenlegi *kétlépcsős képzés* annak struktúrája miatt nem kínál elegendő lehetőséget a gyakorlati képzésre (különösen igaz ez az egyetemi BSc képzésben résztvevők esetén)
- A felsőoktatásban nagyon alacsony az *ipari gyakorlattal rendelkező oktatók* száma (ellentétben pl. Németországgal, ahol a kiemelkedő ipari karrier után/mellett a felsőoktatási tevékenység teljesen elfogadott és reális alternatíva)
- Hasonlóan problémás az intézményekben a vállalatok által – a jól megalapozott szakmai tudás mellett – megkövetelt ún. *soft-skill*-ek megszerzése (vezetési képesség, együttműködési készség, vállalati kultúra stb.)

A hazai duális felsőfokú képzés - alapelvek, definíció, küldetésnyilatkozat

Szakterületei: műszaki, informatika, agrár, gazdaságtudományok, természettudományok, szociális munka

1. A duális képzés **minőségért a Duális Képzési Tanács és a felsőoktatási intézmény együttesen felelős.**
2. A partnerszervezetek – a duális felsőfokú képzés minősítési követelményrendszere szerinti – szigorú **minőségellenőrzése folyamatos.**
3. A résztvevő partnerszervezeti **mentorok erős elméleti és gyakorlati tapasztalattal** rendelkeznek és képesek a hallgatók szakmai és munkavégzési kultúra terén megvalósuló fejlődését támogatni.
4. A duális képzésben részt vevő hallgató az adott félév szorgalmi időszakát a **normál órarend** szerint végzi.
5. Ezt **követően** vagy ezzel **párhuzamosan részt vesz a partnerszervezetnél történő oktatásban és gyakorlati ismeretek elsajátításában**, a tanrendet és az intézményi jelenlétet nem sértve.

A duális képzés magyarországi rendszere

a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. CCIV. törvény 108. § 1b.

A Duális Képzési Tanács

Küldetése, hogy a duális képzés minőségbiztosítása révén hozzájáruljon a minőségelvű, teljesítményen alapuló felsőoktatás kialakításához.

A hazai duális felsőfokú képzés - alapelvek, definíció, küldetésnyilatkozat

6. A hallgató által a **duális gyakorlatnak** helyt adó szervezetnél eltöltött idő el kell, hogy érje a **szorgalmi időszak napjainak legalább 75%-át**. Ezt az arányt a **teljes képzési időszakra vonatkozóan** kell teljesíteni, azzal a megkötéssel, hogy minden – indokolt esetben kettő – elméleti szakaszt egy gyakorlati szakasznak kell követnie.
7. A partnerszervezeti szakaszban eltöltött **gyakorlat és az intézményi szakaszban tanultak között** – a teljes képzési idő vonatkozásában – **tartalmi kapcsolatnak** kell lenni, amely függ az adott partnerszervezet munkaerő-piaci igényeitől, az alkalmazott technológiáktól.
8. A partnerszervezetnél eltöltött gyakorlati idő során **specifikus szakmai gyakorlati ismereteket és munkavégzési gyakorlatot** is szereznek a hallgatók.
9. A hallgató a teljes alap- és mesterképzési időszak alatt, **legkésőbb a 2. félévtől**, azaz általános felvételi eljárás esetén **február 28.**, míg keresztféléves jelentkezés esetén **szeptember 30.** napjáig munkavégzésre irányuló **szerződéses jogviszonyba kerül a partnerszervezettel**, amelytől csak az intézmény és a partnerszervezet közötti megállapodás alapján térhet el.

A hazai duális felsőfokú képzés - alapelvek, definíció, küldetésnyilatkozat

10. Egész évben, a **teljes képzési időre vonatkozóan a hallgatót díjazás illeti**, melyet a fogadó partnerszervezet folyósít, amelynek mértéke az Nftv. 44. § (3) bekezdés a.) pontjában meghatározott legalább havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) hatvanöt százaléka.

11. A **duális képzési formában induló szakok a Felsőoktatási Felvételi Tájékoztatóban** az egyes felsőoktatási intézmények által meghirdetett **alap- és mesterképzéseknél lábjegyzetben** kerülnek jelzésre. Amennyiben a jelentkező duális képzésben kívánja folytatni tanulmányait, akkor a felvételi eljárás során ilyen duális képzési lehetőségre utaló lábjegyzettel rendelkező képzésre kell jelentkeznie. Az intézményi felvételi jelentkezést megelőzően vagy azzal párhuzamosan a **partnervállalatoknál sikeresen kell teljesítenie egy kiválasztási eljárást**.

12. A duális képzési **rendszer nyitott**; abból kötelezettség nélkül bármikor kiléphet a hallgató és a partnerszervezet is, a hallgatói munkaszerződés, valamint az együttműködési megállapodás felmondásának vonatkozó törvényi előírásainak figyelembe vételével.

A Szakképzés 4.0 című háttéranyag megállapításai I:

- A középfokú oktatásban a szakközépiskolák és a szakgimnáziumok népszerűsége csökken.
- Hiába minden próbálkozás, a többség gimnáziumba akar menni. A 2015-2016-os tanévben a gimnáziumi tanulók aránya már meghaladta a szakgimnáziumi diákokét.
- A szülők és az általános iskolai pedagógusok nem orientálják megfelelően a diákokat a szakgimnáziumba vagy a szakközépiskolába.
- Túl magasak a gimnáziumi keretszámok, és „felszívják” azokat a fiatalokat, akiknek "a szakmai jövőképebe jobban illeszkedne a szakgimnázium".
- Megújítanák az állami szakképző intézményeket. A 10 éves időszakra kidolgozott „21. századi szakképző iskola” fejlesztési programra évente 50 milliárd forintot költenének.

A Szakképzés 4.0 című háttéranyag megállapításai

II:

- Orientációs évfolyamokat indítanának azoknak, akik az általános iskolából kompetenciahiányokkal, bizonytalan szakmaválasztással lépnek be a szakképzésbe.
- Szakképzési roma szakkollégiumokat is létrehoznának.
- A szakgimnáziumokat technikummá neveznék át, a technikus képzés 5 éves lesz (aki még tudja követni: az érettségit adó szakközépiskolákat néhány éve szakgimnáziummá nevezték át, most ez lenne a technikum)
- Csökkentenék a terheket: a 12. év végén a 4 kötelező közismereti tárgyból tesznek érettségit a diákok, nem kell 5. választható tantárgyból levizsgáznuk. Az 13. év végén tett szakmai vizsga lenne az ötödik érettségi tárgy.
- Új életpályamodellt dolgoznának ki a szakképzésben dolgozók, oktatóknak, akiknek a jövedelme átlagosan 30 százalékkal marad el a piaci bérektől.

Köszönöm megtisztelő figyelmeteket

